

УДК 1(091)(477)

Демиденко Я. С.
аспірантка кафедри філософії,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
(Україна, Київ), Demydenkoyasya@ukr.net

УКРАЇНСЬКИЙ АВАНГАРДИЗМ: ІСТОРИКО—ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ

Розкритоключові методологічні засади історико—філософського дослідження українського авангардизму. Виникнення авангардизму пов'язано з кардинальним оновленням цінностей соціального життя, ідейними, естетичними новаціями, супроводжуваними соціальним розвитком досліджуваної епохи. Авангардизм ірраціональний і водночас докорінно раціоналістичний. До того ж, ці два моменти не піддаються у ньому розмежуванню. Митець авангардизму прагне до влади над магією підсвідомого шляхом систематичного вивчення безсвідомо уживаних мистецтвом прийомів впливу, але в той самий час він сам творить у владі підсвідомого, ірраціонального. Образна система кардинально відрізняється від класичної, змінює наші уявлення щодо меж та природи мистецтва. Отже, авангардизм – це завжди життєнастрій, активна експансія назовні, перевлаштування життя.

В статті розглядається авангардизм не лише як художня течія, а значно ширше – як форма світогляду і світорозуміння, як цілісне уявлення про відносини людини і світу, як образно і філософськи осмислена системи буття.

Ключові слова: український авангардизм, історія—філософії, культура, методологія, мистецтво.

Беззаперечна актуальність дослідження історико—філософського потенціалу українського авангардизму аргументована не лише суто науковим контекстом розробки цієї теми, але й прискіпливою увагою широких кіл вітчизняних інтелектуалів до специфіки авангардистської культури в цілому. Поява авангардизму в Україні пов'язана з новаціями естетичного пошуку, детермінованими як західною традицією мистецтва (її оновленням у некласичних напрямках мистецтва), так і реакцією на вимогу соціального оновлення в культурі. Таким чином, виникнення авангардизму насамперед пов'язано з відходом від класичної традиції в мистецтві.

Теоретико—методологічна основа дослідження сформована під впливом доробку вітчизняних методологів історико—філософської науки. Серед них слід відзначити В.С. Горського та І.В. Бичка. Одним із найактуальніших завдань вітчизняного філософського співтовариства, є творення та узгодження новітнього україномовного категоріально—понятійного апарату. Брак останнього особливо резонує у контексті історико—філософських досліджень українського авангардизму. У найзагальнішому значенні історико—філософська методологія – це не лише система методів, але й система понять для інтерпретації з чітко закріпленим значенням і смислом, а також уявлення про основу розвитку філософського знання. Тому за відсутності погодження понятійної рецепції принаймні ключових смислів світової філософської спадщини минулого, ми не матимемо перспектив для наближення до ідеалу наукового дискурсу.

Більш повно логіка становлення і розвитку авангардизму розкривається в працях філософсько—естетичної спрямованості, що належать західним і вітчизняним дослідникам. У них аналізуються різні аспекти авангардної творчості – це роботи С.Батракової, В.Бичкова, Е.Бобрінської, Г.Бьоме, М.Бусева, Б.Гройса, Г.Горячевої, Н.Гурьянкової, Ш.Дугласа, П.Зейле, Ф.Інгольда, В.Крючкової, Д.Сарабьянова, В.Турчина, А.Якимовича, Ж.Шеньє—Жандрон та ін.

Оцінка перехідного стану культури, кризи і підйому культури, ціннісних новацій в культурі досліджується в

роботах О.Білого, М.Бердяєва, В.Львіна, Е.Кассіра, Г.Маркузе, Д.Мережковського, М.Хайдеггера, Й.Хейзинги, К.Ясперса та ін. О.Білий зосереджує увагу на оцінці особливостей новацій сучасного мистецтва в порівнянні з класичною традицією, приділяючи значну увагу особливостям соціокультурної динаміки. М.Бердяєв критично оцінює виникаючий тип мистецтва, що порушує традиційний пласт культури, застерігає про недостатність естетичного та етичного пошуку у новому мистецтві. Д.Мережковський критично оцінює ціннісну дисгармонію межі минулих століть, відзначаючи трагічність поєднання зльоту думки і духу і невибудовану в ціннісному відношенні реальності. Е.Кассіра задає каркас оцінки символічного начала в духовних новаціях. Г.Маркузе виділяє особливості кризи мистецтва у зв'язку з відсутністю гармонії соціальних цінностей ХХ ст., що відбивається на естетичних ідеалах мистецтва. М.Хайдеггер підкреслює сутність ціннісних новацій культуротворчості ХХ ст., виділяючи роль мистецтва у формуванні особливого духовного простору, в якому б долалися недоліки і криза класичної епохи раціоналізму. І.Хейзинга виділяє новації культури, які з необхідністю несе мистецтво. К.Ясперс підкреслює значення гуманітарного насичення ціннісного пошуку людини ХХ ст.

На перетині філософії, естетики та мистецтвознавства досліджували проблему теоретичного обґрунтування феномену візуального в авангардизмі А.Гільдебранд, Г.Вольфлін, А.Рігль, К.Фідлер, які поставили питання про специфічний, притаманний тільки образотворчому мистецтву зміст художнього бачення, своєрідний зоровий розум, що обумовлює характер художньої форми, виокремлюючи його у особливий вид духовної діяльності [1, с.4].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Для повноцінного історико—філософського дослідження дуже важлива збалансованість двох сторін історико—філософських досліджень – емпіричної та аналітичної реконструкції.

Сумнів у можливості прогресивного руху до істини, невіра в досягнення науки і техніки, суспільні катаклізми, що призвели до відчуження і загубленості окремої людини в несумірній величезності космосу і людського безліччя, загальна катастрофічна соціальна і політична ситуація на початку ХХ століття, цілий ряд компонентів у сукупності призводять до крайнього, хворобливого протиставлення людини і світу. Авангардизм своїми засобами намагається вирішити, творчо подолати, як це можливо для мистецтва, цю ситуацію.

Розгляд шляхів, якими авангардизм рухався у напрямку до цієї мети, можна вважати цікавим і актуальним не тільки об'єктивно, у зв'язку з можливістю набуття нового знання, але й тому, ситуацію духовної кризи завдяки якій виник авангардизм не можна вважати вичерпаною. Важливе значення набувають у цьому зв'язку супутні авангардизму і пов'язані з його витокami різноманітні концепції соціального, політичного, психологічного характеру, які утворюють репрезентативну частину історико—культурного контексту. Мета статті – історико—філософський аналіз українського авангардизму.

Можуть бути виділені як часткові, так і загальні історико—філософські дослідження. Коли предмет

дослідження виявляється досить складним, дослідний рух здійснюється по етапах, відповідним до вивченню частин предмета дослідження.

Тут важливо вказати на необхідність виділення різних рівнів тематичного опису, від макро рівня – глобальний опис історико-філософського процесу (всесвітня історія філософії) до менш великих одиниць членування об'єкта дослідження – національна історія, епоха, напрям, окрема філософська систем, проблема і т.д. Разом з тим, для кожного рівня тематичного опису, для кожної одиниці членування об'єкта дослідження, істотними є питання про емпіричну повноту охоплення об'єкта дослідження. Але, оскільки, в кінцевому рахунку, подібно будь-якій іншій науковій дисципліні, історія філософії орієнтована в ідеалі на повне осягнення об'єкта дослідження як в сенсі тематичної та емпіричної повноти, так і в сенсі повноти аналітичної реконструкції предмета дослідження, то для цілей дослідження суттєве значення має не тільки розрізнення в тематичній і емпіричній структурах предмета дослідження частин і цілого, але і виділення схеми повного аналітичного опису (аналітичної реконструкції) об'єкта дослідження.

Відповідно вираз “всєбічне вивчення історико-філософського феномену” включає і значення “повнота аналітичної реконструкції історико-філософського феномену”. Методи історико-філософського дослідження можуть бути розділені на дві групи – емпіричні та аналітичні. Цей поділ ґрунтується на виділенні переважачого класу задач реконструкції, на вирішення яких орієнтований метод – або емпіричних, або теоретичних.

Емпіричні методи історико-філософського дослідження це по переважно методи історичних та архівних розвідок, джерелознавчого аналізу, біографічних досліджень та ін. У складі емпіричної фази історико-філософського дослідження мабуть доцільно виділити дві складові – власне джерелознавчі розвідки і оглядовий виклад основних навчань мислителя. Втім, оглядовий виклад основних навчань того чи іншого філософа повинен поєднуватися з дослідженням за схемою аналітичної реконструкції історико-філософського феномену, оскільки в іншому випадку буде мати місце реферативно-оглядове виклад поглядів філософа, яке в цілому ряді випадків може мати самостійне значення. Так, загальний огляд творчості філософа, або цілісне висвітлення значущої для нього проблематики цілком виправдані в рамках історико-філософського дослідження. Вразливим для критики реферативний огляд стає тоді, коли він дублює наявні роботи.

Дещо складніше йде справа з трактуванням методів аналітичної реконструкції історико-філософських феноменів, внаслідок того, що вони менш чітко визначені. У зв'язку з питанням про методи аналітичної реконструкції історико-філософських феноменів значущим представляється повний аналітичний опис історико-філософського феномену, оскільки цілісна схема аналітичної реконструкції історико-філософського феномену як раз відповідає поняттю повного аналітичного опису історико-філософського феномена. Як відомо, перші кроки дослідження це розгляд джерел та наукової літератури з теми. На емпіричному і аналітичному етапах історико-

філософського дослідження, при обговоренні всіх вище перелічених питань, природно, враховується наявна дослідницька історико-філософська література з предмету і аргументовано обговорюються всі дискусійні питання реконструкції та інтерпретації творчої спадщини того чи іншого філософа.

Зрозуміло, що історіографічну частину історико-філософської роботи зовсім не обов'язково дробити по фазах повного циклу історико-філософського дослідження (включаючи і емпіричну фазу), але можна виділити в окремий підрозділ роботи поряд із біографічним, бібліографічним та іншими підрозділами.

Що ж собою представляє цикл аналітичного (теоретичного) розгляду такого базового історико-філософського феномену як філософська система (філософське вчення)? Яким чином в історико-філософських дослідженнях прийнято розглядати історико-філософську систему після того, як зібраний необхідний емпіричний матеріал для її аналітичної реконструкції?

Як правило, перш за все, розглядається питання про ідейні джерела та передумови філософського вчення. Може виникнути питання про відмінність, окрім номінального, уявлень про ідейні джерела і передумових. Маються на увазі різні аналітичні ракурси.

У першому випадку вказується необхідність виділення ідейних утворень, що стали підставою формування проблематики поглядів розглянутого мислителя.

У другому – йдеться про логіко-методологічний аналіз, покликаний виділити в структурі передумов вчення передумови різних видів – ціннісні, теоретичні, методологічні і т.д. Тут же розглядаються культурні впливи і соціокультурний контекст ідейно-філософської творчості даного нам мислителя. У контексті всієї цієї проблематики, природно, розглядається і питання про генезис філософського вчення.

Слідом за розглядом соціокультурних, ціннісних та ідейно-теоретичних передумов філософського вчення і питань його генезису, слід розглядати послів вчення, тобто власне вже сукупності змістовних положень вчення. При цьому не тільки виявляється змістовно-логічна композиція вчення, але й виділяється аргументація кожного положення вчення з метою подальшої критики тоді, коли це буде доречно відповідно із загальною схемою історико-філософського дослідження. Плідним кроком також може бути зіставлення даного філософського вчення з однотипними для формування нових видових характеристик вчення, виявлення його оригінальних сторін, уточнення змістовної структури. Необхідно також розглянути еволюцію вчення, якщо вона мала місце. Наступне найважливіше питання – про вплив даного навчання на інші ідейні утворення. Нарешті, настає черга і питання про теоретичну оцінку даного вчення. Ця оцінка враховує і історичне, і сучасне значення вчення. Аргументовані відповіді на всі перераховані вище питання і означатимуть повну аналітичну реконструкцію історико-філософського феномена.

Ми спробуємо наведену вищу методологію застосувати до феномену українського авангардизму. Авангар-

дизм ХХ ст. виник і ствердився як символ вільнодумства, створив власну систему образного мислення, переживання і творчості, яка часто не має художніх і естетичних цілей.

“Руйнування традиційних законів, правил і принципів мистецтва, пошуки нового творчого бачення, відмова від реальності як матеріалу для твору мистецтва, від предметності і ризиковане звернення до незрозумілих образів, – ось де початок того, що можна назвати історичним авангардом” [3, с. 58]. Характерною є відмова від реальності як матеріалу для твору мистецтва, від предметності і ризиковане звернення до незрозумілих образів. Авангардизм відображає не предметну даність цього світу, а його інобуття, яке є хаос змін, чиста енергія, все загальна злитість або інше розташування кордонів.

Авангардизму виявляється близьким проголошенню інтуїції в якості основного методу пізнання: “Зараз ... не губляться в релятивізмі окремих станів, а інтуїтивно фіксують чисту абсолютну сутність”, – писав про експресіонізму М.Пікар. “Чим істина суб’єктивніша тим об’єктивніша – ірраціональне (заумне) нам також безпосередньо дано як і розумне” стверджував А.Кручених [4]. Прагнення до безпосереднього, тобто інтуїтивного, знання становить одну з найбільш важливих рис авангардизму. Цим прагненням пояснюється мовне експериментування футуристів, дадаїстів і деяких експресіоністів: ухиляючись від традиційних способів вираження (а значить, і мислення), поети прагнули таким чином найбільш адекватно передати стан світу, що не вкладається у звичні, самодостатні кордону мови.

Сутність світу, за Шопенгауером, є Світова Воля – могутній всепронизливий творчий принцип, який породжує всі речі і процеси, але в ньому корениться щось абсурдне і збиткове, негативне: Світова Воля “голодна”. Людям потрібно боротися з Світовою Волею, щоб привести її до самоупражнения. Частий і характерний для лірики експресіонізму та футуризму мотив злого Бога і боротьби з ним, в яку вступає ліричний герой, може бути витлумачений в цих шопенгауєрівських поняттях. Можуть бути проведені й інші паралелі – наприклад, між естетикою німецького філософа і художнім поведінкою авангардистів. Відомий дослідник експресіонізму Х.–Г. Кемпер, аналізуючи ряд експресіоністських текстів, встановлює вплив Шопенгауєра і користується його термінологією.

Погляд на людську індивідуальність вироблявся завдяки ідеям Ф.Ніцше. Індивідуалізм Ніцше доведений до анархічної крайності, і тому настільки близький гранично суб’єктивному індивідуалізму авангардизму. Ім’я Ніцше в роботах про авангардизм згадується особливо часто. У книзі Г.Мартенса проблема впливу Ніцше на експресіонізм досліджена глибоко і детально. Тут хотілося б відзначити одне твердження Ніцше, особливо важливе в контексті, який розглядається. Це твердження “множинності суб’єкта”: “Суб’єкт як безліч” множинність. За Ніцше, не існує ніякого “субстрату”, який об’єднував би безліч випробовуваних станів людиною в якусь ціле – “Я”. Розпад “Я” – останньої збереженої до початку ХХ століття системи координат – став відправною точкою авангардизму. У різних формах фіксуючи цю втрату, авангардизм неминуче приходив до необхідності створення нової “міри світу”, до

створення нової дійсності. Співвідношення цих двох тенденцій – втрата центру та прагнення до створення нової системи координат, – на нашу думку, найбільш точно характеризує авангардизм.

З.Фрейд висуває тезу, згідно з яким у людини наявна, крім свідомості, величезна сфера несвідомого, яка обумовлює і в значній мірі визначає свідомість. Це положення Фрейда стало для ряду течій авангарду основоположним. Авангардизму виявилися близькими відмова від уявлення про гатю як про організуючий центр особистості, утвордження стихійної емоційної природи психіки, а також акцентування сексуального начала в людині. Такі дослідники як Б.Лівшиць та А.Кручених спираються на теорію Фрейда у своїх теоретичних роботах.

А.Бергсон досліджує глибинні пласти людської свідомості, як джерело зосередження унікальності та творчої самореалізації особистості. Поняття “тривалості”, яке вводить Бергсон, характеризує людину як істота історичну, нескінченно мінливу; тривалість визначає внутрішнє “Я”, де людина може відчути себе справді вільною. Категорія “життя”, запропонована Дільтеєм, стала адекватним засобом теоретичного охоплення реальності культури в її динаміці і мінливості. Висунута Дільтеєм теорія пізнання розглядає різні аспекти дійсності як взаємопов’язаних. На відміну від картезіанської моделі пізнання, яка виходить з абстракції чистого мислення, Дільтей розглядає “переживання” як відправну точку пізнання. Саме в переживанні пізнає суб’єкту відкривається жива, а не логічно препарована реальність, тобто філософ виступає за інтуїтивне осягнення світу, за його розуміння, а не пояснення. Погляди Бергсона та Дільтея зробили великий вплив на усвідомлення місця людини в світі і гносеологічні установки авангардизму.

Людина представляється О.Шпенглером як якийсь чистий потік існування, що має неповторні риси. Ці неповторні риси і складають його природу, його сутність. Життя, живе в людині виражається через ірраціональне, несвідоме. Переживання світу суб’єктивно у кожної особистості, творче переосмислення світу теж вкрай індивідуально. Кожна культура, як і людина, є самотньою замкнутою організацією, що володіє своєю індивідуальною душею. Таке трактування, як культури, так і людини співзвучна сприйняттю більшості художників авангардизму.

Отже, можемо зробити висновок про актуальність здійснення історико-філософських досліджень українського авангардизму. Авангардизм початку ХХ ст. був утопічним, ідейним, намагався позитивно зобразити якісь вищі еманції Духу, першоджерела і перебувати на їхній основі світ у космічному масштабі. Ми можемо виділити такі особливості авангардизму: новації художніх форм, що припускають відхід від традиційних канонів реалізму; відмова від онтологічності класичного зразка, перехід до сюжетності; суб’єктивізм творчості; визнання людини найважливішою складовою соціо та культуротворчості; перехід від статичного до динамічного зображення; зміна просторово-часових форм; визнання мистецтва як соціального ресурсу перетворень.

У межах авангардизму мистецтво набуває статусу відкритої системи. Тільки в ситуації сприйняття, зану-

рюючись у глибини свідомості глядача, авангардний твір набуває відносної завершеності.

Список використаних джерел

1. Арсланов В.Г. История западного искусствознания XX века. – М. : Академический Проект, 2003. – 768 с.
2. Бердяев Н. Кризис искусства. – М. : СП Интерпринт, 1990 (Репринт издания 1918 г.). – С. 9, 14–15.
3. Клуге Р.–Д. Символизм и авангард в русской литературе – перелом или преемственность?// Литературный авангард. Особенности развития. – М., 1993. – С. 58.
4. Крученых А. Наш выход. К истории русского футуризма. – М. : РА, 1996. – 248 с.
5. Куликова И. Философия и искусство модернизма. – М. : Политиздат, 1980. – 272 с. – (2-е изд., доп.).
6. Максимов В. Критика и авангард//Новое литературное обозрение.–1999.–№1(35). – (Авангардные традиции литературы 60–90гг.)
7. Маркаде В. Українське мистецтво ХХ століття та Західна Європа// Всесвіт.– 1990. – №7.
8. Руднев В.П. Словарь культуры XX века. – М. : Аграф, 1997. – 384 с.
9. Хайдеггер М. Искусство и пространство//Самосознание европейской культуры XX века. – М. : Издательство политической литературы, 1991. – С. 161–169.
10. Шеллинг Ф.–В.–И. Философия искусства // История эстетики. Памятники мировой эстетической мысли: В 5 т. – М., 1967. – Т. 3. – С. 155.

References

1. Arslanov V.G. Istoriya zapadnogo iskusstvovznaniya XX veka. – M. : Akademicheskii Proekt, 2003. – 768 s.
2. Berdyayev N. Krizis iskusstva. – M. : SP Interprint, 1990 (Reprint izdaniya 1918 g.). S.9, 14–15.
3. Kluge R.–D. Simvolizm i avangard v russoy literature – pere-lom ili preemstvennost?// Literaturnyy avangard. Osobennosti razvitiya. – M., 1993. – S.58.
4. Kruchenyh A. Nash vyhod. K istorii russkogo futurizma. – M. : RA, 1996. – 248 s.
5. Kulikova I. Filosofiya i iskusstvo modernizma. – M. : Politizdat, 1980. – 272 s. – (2-e izd., dop.).
6. Maksimov V. Kritika i avangard//Novoe literaturnoe obozrenie.–1999.–№1 (35). – (Avangardnyie traditsii literaturyi 60–90gg.)
7. Markade V. Ukrayinske mistetstvo XXstolittya ta Zahidna Evropa// Vsesvit.– 1990. – №7.
8. Rudnev V.P. Slovar kul'turyi XX veka. – M. : Agraf, 1997. – 384 s.
9. Haydegger M. Iskusstvo i prostranstvo//Samosoznanie evropeyskoy kul'turyi XX veka. – M. : Izdatelstvo politicheskoy literaturyi, 1991. – S.161–169.
10. Shelling F.–V.–I. Filosofiya iskusstva // Istoriya estetiki. Pamyatniki mirovoy esteticheskoy myisli: V 5 t. – M., 1967. – T.3. – S.155.

Demidenko Y.S., graduate student, department of philosophy, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Ukraine, Kyiv), Demydenko.yasya@ukr.net

Ukrainian avangardizm: the historical and philosophical analysis

Article is devoted to the key methodological foundations of the historical and philosophical study of Ukrainian avangardizm. The emergence of the avangardizm is due to a fundamental renewal of the values of social life, ideological and aesthetic innovations, social development accompanying the study period. Avangardizm at the same time fundamentally irrational and rational. Moreover, these two points are not exposed to it distinction. Avangardizm artist strives for power over the magic of the subconscious through the systematic study of the art techniques used unconsciously influence, but at the same time, he works in the power of the unconscious, irrational. Imaging system is fundamentally different from classical, changes our understanding of the nature and boundaries of art. Thus, the avangardizm – is always the life spirit, active expansion outside the rearrangement of life.

The article discusses avangardizm not only as the artistic movement, but as also much more – as a form of ideology and worldview as a holistic understanding of the relationship between man and the world, both figuratively and philosophically meaningful system of being.

Keywords: Ukrainian avangardizm, history of philosophy, culture, methodology, art.

Demidenko Y.S., аспирантка кафедри філософії, Національний університет біоресурсів і природопольовання України (Україна, Київ), Demydenko.yasya@ukr.net

Український авангардизм: историко–філософський аналіз

Раскрыто ключевые методологические основы историко–філософского исследования украинского авангардизма. Возникновение авангардизма связано с кардинальным обновлением ценностей социальной жизни, идейными, эстетическими новациями, сопровождающими социальное развитие исследуемой эпохи. Авангардизм иррациональный и одновременно рационалистический. К тому же, эти два момента не поддаются в нем разграничению. Художник авангардизма стремится к власти над магией подсознательного путем систематического изучения бессознательно подержанных искусством приемов воздействия, но в то же время он сам творит во власти подсознательного, иррационального. Образная система кардинально отличается от классической, меняет наши представления о границах и природе искусства. Итак, авангардизм – это всегда жизненастрой, активная экспансия наружу, переустройства жизни.

В статье рассматривается авангардизм не только как художественное течение, а значительно шире – как форма мировоззрения и миропонимания, как целостное представление об отношениях человека и мира, как образно и философски осмысленная система бытия.

Ключевые слова: украинский авангардизм, история–філософії, культура, методологія, искусство.

* * *

УДК81

Багірова Г.

преподаватель, диссертантка,
Азербайджанский университет языков
(Азербайджан, Баку), rus_rahimli@yahoo.com

ЯЗЫКОВАЯ ЛИЧНОСТЬ АВТОРА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТЕКСТА

Статья посвящена анализу языковой личности писателя. В качестве объекта исследования избран текст повести американского писателя Ф.С. Фитцджеральда “TheDiamondsBigastheRitz”. Выявление особенностей языковой личности писателя основывается на герменевтическом анализе. В результате языковая личность писателя раскрывается в двух планах. С одной стороны, он выступает как носитель западноевропейских культурных ценностей, уходящих корнями в греко–римскую античность и христианство. С другой, – в языковой личности Фитцджеральда представлен социокультурный тип человека–созидателя, создавшего великую страну Америку.

Ключевые слова: языковая личность, герменевтический анализ, социализация, культура, фоновая информация.

(статья друкється мовою оригіналу)

Художественное произведение дает возможность дифференцировать языковую личность автора–создателя текста и представленную в языке личность образа. Первое чаще всего носит бессознательный характер и предполагает герменевтический анализ. Языковая личность персонажа сознательно конструируется. Иными словами, автор текста не может выйти за рамки самого себя как говорящей личности. О чем и как бы он ни писал, автор обнаруживает себя как языковую личность, сложившуюся в определенном пространстве и во времени. В тексте может присутствовать образ рассказчика, также сконструированный писателем и который неправомерно смешивать с реальным создателем текста. В этой статье нас интересует непосредственно языковая личность писателя.

Анализ языковой личности автора художественного текста будет проводиться нами на материале повести Френсиса Скотта Фитцджеральда “The Diamonds Bigasthe Ritz” (“Алмаз величиной с отель “Риц”).

В качестве культурологических предпосылок к анализу можно отметить, что Ф.С. Фитцджеральд происходил из обеспеченной американской семьи. Кроме того, его двоюродный прадед был автором гимна США. Таким образом, писатель принадлежал к людям, создав-